

**Oponentský posudek na bakalářskou diplomovou práci Radka Malaníka: Václav III.
v dílech středověkých a humanistických autorů. Olomouc 2023, 38 stran.**

R. Malaník předložil stručnou práci věnovanou analýze středověké a raně novověké kronikářské tvorby v českých zemích ve vztahu k vyobrazení krále Václava III.

Jedná se o zajímavé téma. Je dokonce možné, že autor prvotní podnět k tomuto tématu získal na svých přednáškách z dějin středověku v prvním ročníku, protože jsem se tam zabýval problematikou pohledu kronikářů a historiků na osobnost Václava III.

Téma považuji za vhodně zvolené a vymezené. Struktura práce je přehledná a jasná. Jazykové zpracování textu je bez výraznějších gramatických chyb a prohřešků. Poznámkový aparát je vedený správně.

V práci spatřuji ovšem i několik slabin. První z nich je použití nedostatečného počtu literatury k tématu, nejen k osobnosti krále Václava III., ale i teoretické literatury o kronikářské tvorbě v českých zemích (střední Evropě). Autor uvádí pouhých sedm titulů zařazených do literatury, z toho jen tři z nich se týkají kronikářské tvorby. Pokud by se autor blíže seznámil s teoretickou literaturou o narativních pramenech, vyvaroval by se určitě některých nepřesných a povrchních soudů o středověké písemné produkci (viz níže v posudku).

Na s. 7 autor uvádí, že dnes již nikdo nevěří, že krále Václava III. zavraždil Konrád z Botenštejna. Ovšem odborná literatura dospěla k přesně opačnému závěru. K. Maráz se své práci (MARÁZ, K.: *Václav III.*, 2007, s. 72) jednoznačně uvádí, že krále zavraždil Konrád z Botenštejna. Podle autora (na s. 11) Kronika Františka Pražského čerpala inspiraci ze Zbraslavské kroniky. Nejedná se o správný závěr, Kronika Františka Pražského je v podstatě opsanou Zbraslavskou kronikou s některými vynechávkami a doplňky. Na s. 19 R. Malaník píše, že Kronika Martina Kuthena ze Šprinsberka dosahuje nesporně lepších kvalit než dílo Eneáše Silvia Piccolominiho. Dejme stranou autorovu nešťastnou formulaci o lepších kvalitách, z pohledu historiografie je nepochybně pro bádání přínosnější práce Piccolominiho. Není pravdou (na s. 18, 34), že výše uvedenou kroniku napsal papež Pius II., jedná se o nepřesnou formulaci. Historii českou sepsal Eneáš Silvius Piccolomini v lázních Viterbo v červnu a červenci 1458, papežem byl zvolen až v srpnu 1458.

Velice jsem se pobavil nad autorovou formulací (s. 20), že Kronika česká Václava Hájka z Libočan „*usilovala o co možná největší věrohodnost*“. Hájkova kronika je odborné veřejnosti známa velikou fabulací autora, která nesnese srovnání s žádnou jinou autorem uváděnou kronikou. Nikdo jiný si tak nevymýšlel v dějinách osoby a události, které nikdy

neexistovaly a nikdy se nestaly, jak Václav Hájek z Libočan. Na s. 32 autor označuje Zbraslavskou kroniku „za nejobjektivnější středověký narativní pramen“. Byl bych opatrný k používání slova objektivní v souvislosti se středověkými kronikami (autor znovu na s. 34), protože se jednalo o díla vysoce subjektivní. Navíc v případě líčení Václava III. se Petr Žitavský nechoval nijak nestranně a vytvořil velice nepěkný obraz mladého krále.

Z formálních věcí, standardně se uvádí 14. a 15. století v této podobě, ne slovně (čtrnácté, patnácté století, např. na s. 5). Na s. 16 autor uvádí, že Vídeňská malovaná kronika získala název podle města „ve kterém dlouhé roky pobývala“. Jedná se o jazykově nevhodně zvolenou formulaci. Na s. 17 R. Malaník píše, že „jednomyslná přísaha přijala rozhodnutí“. Přísaha asi nepřijala rozhodnutí, muselo se jednat o osoby, které tuto přísahu stvrdily. V českém jazyce se nepoužívá pro označení sousední země pojem Uhersko (na s. 17). Na s. 21 autor píše, že „bylo panovníkovo tělo připraveno v královský oděv“. Věta nepochybně není jazykově v pořádku.

Závěr:

Bakalářskou diplomovou práci R. Malaníka doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou C.

Olomouc 10. 5. 2023

prof. PhDr. David Papajík, Ph.D.